

**Gemeente Groningen,
Voortgangrapportage woonwagenzaken**

Mei 2008

Inleiding

De gemeenteraad heeft vanaf 2001 middelen beschikbaar gesteld voor de ontwikkeling en uitvoering van een samenhangend gemeentelijk beleid betreffende woonwagenzaken.

Per 1 september 2001 functioneert het gemeentelijk Bureau Woonwagenzaken, ondergebracht bij de dienst RO/EZ (het GBW). Taakstelling van het GBW: zorg dragen voor de ontwikkeling en uitvoering van een samenhangend gemeentelijk beleid inzake woonwagenzaken, verwante woonvormen en de bewoners daarvan.

Wat woonwagenzaken betreft werd een gemeentelijke stuurgroep ingesteld waarvan 4 collegeleden deel uitmaken (de collegeleden voor ruimtelijke ordening en volkshuisvesting, onderwijs en welzijn en sociale zaken en werkgelegenheid, alsmede de burgemeester) en verder de regiopolitie, het Openbaar Ministerie, de algemeen directeuren van de diensten RO/EZ, OCSW en SOZAW, en het hoofd van Bureau Woonwagenzaken. Burgemeester Wallage is voorzitter van de stuurgroep, Bureau Woonwagenzaken voert het secretariaat. De Stuurgroep werd destijds met name vanwege de situatie op en rond De Kring ingesteld. De gemeentelijke woonwagenzaken ontwikkelden zich sindsdien zodanig dat de stuurgroep na de vorige voortgangsrapportage (januari 2006) vooralsnog geen aanleiding zag weer bijeen te komen.

Bureau Woonwagenzaken voert momenteel het beheer over de woonwagenlocaties De Kring, Zuiderweg, Leegeweg, Wibenaheerd, Froukemaheerd, Nijerstijnheerd, Helperwestsingel en Gdanskweg, over de zogenoemde nomadenkampen Peizerweg, Hoendiep en Gideon-zuid en de 2 woonwagenstandplaatsen aan de Helperzoom.

Het Bureau is verder betrokken bij de normaliseringsinzet aangaande Bruilweering en Campinglaan, ontwikkelingen inzake het op wisselende plaatsen bewonen van caravans e.d. door stadgers met raakvlakken met de dak- en thuislozenproblematiek en bij ad-hoc ontwikkelingen waaronder de vestiging in woonwagenachtige voorzieningen op de locatie Eemskanaal NZ/Balkgat.

Zoals bekend bestaat de woonwagenwet niet meer.

De wens om in een wagen of verwante woonvorm te wonen behoort sindsdien aandachtspunt te zijn binnen het huisvestingsbeleid als geheel.

Onze gemeente kent een wachtlijst van woningzoekenden voor deze vorm van wonen; de ingeschrevenen op die lijst richten zich vooral op de bestaande locaties.

We zien geen aanleiding om als gemeente te overwegen deze woonvorm een grotere rol binnen de volkshuisvestingsbeleidsafwegingen te laten spelen.

De inzet blijft vooralsnog om de situatie op en rond de genoemde objecten goed in beeld te krijgen en te houden, voor spelende problemen oplossingen te vinden en uit te voeren en daarbij samenhang in ontwikkeling en uitvoering van het gemeentelijk woonwagenbeleid te bevorderen.

Thuis- en daklozenproblematiek

De gemeente is meermalen geconfronteerd met illegale bewoning van caravans op plaatsen buiten de reguliere woonwagenlocaties.

Het ging daarbij vooral om bewoning door stadgers die geen vaste woon- en verblijfsplaats hebben en aandacht hebben binnen het gemeentelijk beleid inzake thuis- en daklozen.

Begin 2003 is in dat verband een locatie onder de Beneluxweg, ter hoogte van de Osloweg ontruimd; eerder gebeurde dat o.a. bij de Meeuwerderbaan, medio 2004 verdwenen na sommatie enkele caravans van het binnenterrein van het bij de dienst RO/EZ in beheer zijnde bedrijfsgebouwencomplex aan de Pioenstraat. In de praktijk vonden een aantal mensen na ontruiming een plek binnen de reguliere opvangvoorzieningen, andere verdwenen meestal tijdelijk uit beeld, om vervolgens na enige tijd op te duiken op een andere locatie.

Rond de ontruiming Beneluxweg/Osloweg is destijds hernieuwd overleg gestart tussen Stichting Huis, de GGD/GGZ, de AVG en Bureau Woonwagenzaken.

Met name de hulpverlening concludeerde toen dat voor deze categorie stadjsers feitelijk een aanvullende voorziening nodig zou zijn, bijvoorbeeld een aantal locaties van beperkte omvang ten behoeve van de betreffende caravanbewoning. Dat geluid was niet nieuw; bij iedere noodzakelijk geachte verwijdering van woonwagens/caravans werd gezocht naar mogelijke vervangende locaties.

Wij waren er destijds niet van overtuigd dat de realisering van dergelijke locaties gewenst is; van dergelijke voorzieningen kan een ongewenste aanzuigende werking uitgaan en bovendien bestaat het risico dat de door ons gewenste sociaal-maatschappelijke integratie van betreffende stadjsers wordt gefrustreerd; realisering en beheer van dergelijke locaties is bovendien financieel en anderszins riskant. Wij komen hier zonodig nader op terug als nieuwe ontwikkelingen en inzichten daar aanleiding toe geven.

Solitaire standplaatsen en verwante woonvormen

Bij de start van Bureau Woonwagenzaken in 2001 was er nog sprake van woonwagenbewoning op de Admiraal de Ruyterlaan, Bloemsingel, Duinkerkenstraat, Euvelgunneweg, Van Heemskerckstraat, Koningsweg en Oostendeweg. Dat is al een aantal jaren niet meer het geval.

Op de particuliere locatie Damsterdiep 277 staat al jarenlang een aantal kermisexploitanten. Zoals bekend is dat door de aanleg van de Berlagebrug op de huidige plek hoe dan ook niet langer mogelijk. Het trekkerschap voor het vinden van een oplossing daarvoor ligt vooralsnog bij de afdeling Projecten van de dienst RO/EZ.

Eemskanaal NZ / Balkgat

Het particuliere terrein Eemskanaal NZ/Balkgat is gekraakt door zo geheten stadsnomaden. Na signalering door onze bouwinspectie is eind 2004 een handhavingsactie ingezet vanwege strijdigheid met het geldende bestemmingsplan; ook de eigenaar van het perceel verzocht ons daar schriftelijk toe.

Na een behandeling van een bezwaarschrift, waarop het bezwaar van de krakers ongegrond is verklaard, is er een nieuwe bestuursdwanganschrjving de deur uitgedaan. Hiertegen is weer bezwaar gemaakt, maar ook toen oordeelde de rechtbank dat de gemeente gerechtigd is om tot ontruiming over te gaan.

Inmiddels was duidelijk geworden dat een meerderheid van de gemeenteraad het gewenst vond dat wij als college alsnog na zouden gaan of de bewoning door de stadsnomaden niet gehandhaafd zou kunnen blijven in afwachting van nader planontwikkeling en –uitvoering op de locatie. Argumenten die daartoe door de raad werden aangedragen waren o.a.:

- een flink aantal omwonenden ondertekenden een petitie waarin de wens werd uitgesproken dat de stadsnomaden in afwachting van nadere planontwikkeling op de locatie zouden kunnen blijven, omdat het terrein eerder diende als prostitutieafwerkplek, drugshandel aantrok enz.
- het bestemmingsplan stamt nog uit de jaren '50
- er is nog niets concreets bekend over planontwikkeling en –uitvoering op de locatie

We hebben zowel de bewoners als de eigenaar van de grond van de wens van de raad op de hoogte gesteld. De eigenaar heeft daarop een overeenkomst opgesteld inzake het gebruik van de locatie inclusief een passage dat de bewoners het terrein zullen ontruimen, zodra de planontwikkeling daartoe noodzaakt.

We hebben vervolgens overwogen om een tijdelijke vrijstelling op het bestemmingsplan in procedure te brengen, maar dat bleek geen zin te hebben: zo'n tijdelijke vrijstelling zou voor maximaal 5 jaar na de ingebruikname van de locatie door de stadsnomaden gelden, en die termijn zou al voorbij zijn voordat de vrijstelling bekrachtigd zou kunnen worden.

Al met al is er echter naar onze mening vooralsnog voldoende aanleiding om tot nader orde niet tot ontruiming van de lokatie over te gaan.

Binnen de gemeentelijke organisatie is Bureau Woonwagenzaken aanspreekpunt voor bij de locatie betrokken partijen (eigenaar van de grond, bewoners, omwonenden enz.). Wat de bouwwerken op de locaties betreft doen zich een aantal aandachtspunten voor die ook spelen op de nomadenkampen Hoendiep, Peizerweg en Gideonweg 9. Verderop in deze voortgangsrapportage komen we daar nader op terug. (Handhaving regelgeving bouwen en wonen). Dat geldt ook voor het al dan niet aanwezig zijn van nutsvoorzieningen; de bewoners van Eemskanaal WZ/Balkgat betrekken water en electriciteit via (scheeps)aansluitingspunten op de Eemskanaalkade, maar er is geen aansluiting op het riool.

Woonwagenstandplaatsen Helperzoom

Een bestemmingsplanwijziging is in procedure waarin handhaving van de woonwagenlocatie aan de Helperzoom nader wordt geregeld, gekoppeld aan bewoning door de huidige bewoners. De bedoeling is de locatie weer op te heffen zodra de huidige bewoners er niet meer wonen.

Bruilweering en Campinglaan

Het volkstuinencomplex Bruilweering is sinds 1 januari 1998 onderdeel geworden van het grondgebied van de gemeente Groningen. Met de uitbreiding van het gemeentelijke grondgebied is eveneens de daarmee gepaard gaande problematiek zaak geworden van onze gemeente. Voor het betreffende gebied geldt het bestemmingsplan “Bruilweering” waarin als bestemming “volkstuinencomplex” is opgenomen. De problemen ten aanzien van Bruilweering zijn tweeledig: illegale bouw en illegale bewoning.

Inzet van het gemeentelijk beleid is handhaving wat betreft het bestemmingsplan en regelgeving inzake bouwen en wonen. De afdeling Bouwen, Wonen en Monumenten is projectleider, Bureau Woonwagenzaken participeert in de projectgroep Handhaving

Bruilweering, de kosten van het project worden gedekt binnen de exploitatiebegroting van de de afdelingen BMW en JZ van de dienst RO/EZ.

We zijn voornemens om aansluitend op de aanpak Bruilweering ook de situatie op het volkstuinencomplex Campinglaan nader te bezien. Daar lijken zich wat bebouwing en bewoning betreft een aantal met Bruilweering vergelijkbare gevallen voor te doen.

De nomadenkampen

De gemeente Groningen kent drie zogenoemde nomadenkampen: Peizerweg, Gideonweg 9 en Hoendiep.

Peizerweg

Aan de Peizerweg wordt sinds 1990 een perceel grond van de gemeente gehuurd door de stichting Bangeweer.

De stichting werd destijds opgericht door bewoners van de Wigbolduslocatie aan de Friesestraatweg, waar toen enkele tientallen woonwagens en verwante woonvormen als woonruimte dienden. Door projectontwikkeling op die plek dienden de toenmalige bewoners te verhuizen.

De gemeente stelde daartoe aan de Peizerweg een locatie beschikbaar. De locatie kent een woonbestemming.

Uit oogpunt van brandveiligheid lijkt er op het terrein geen sprake te zijn van misstanden. Het is wel op zijn plaats om te zijner tijd de situatie wat bebouwing en bewoning betreft, nader te toetsen aan de juridische kaders. Zie verderop in deze voortgangsrapportage: Handhaving bouwen en wonen.

Gideonweg 9

In 1986 kreeg de stichting Ons Belang van de gemeente een stuk grond aan de Gideonweg te huur ten behoeve van de vestiging van een scheepsreparatiebedrijf inclusief het recht op bewoning in woonwagens.

Ons Belang was tot dan toe gevestigd op een particulier terrein aan het Damsterdiep maar moest daar het veld ruimen ten gunste van een Praxis-vestiging.

Wat de ontwikkelingen op en rond deze locatie betreft (m.n. de 2 grootscheepse politieinvallen in 2003 en 2004), is november 2004 een vertrouwelijke collegenotitie toegezonden naar de raad. Zoals afgesproken wordt sindsdien aan de situatie op de locatie bijzondere aandacht geschonken.

Door Bureau Woonwagenzaken en de politie zijn met bewoners voorjaar 2005 indringende gesprekken gevoerd over de problemen op en rond de locatie. Wij hebben er uiteindelijk voor gekozen het verzoek van bewoners om een kans te krijgen om alsnog een serieus normaliseringsproces in te gaan, te honoreren. Inmiddels is het aantal bij het GBA op het terrein ingeschrevenen teruggebracht van 34 naar 17 (16 wooneenheden), is het terrein aanzienlijk opgeschoond en hebben met alle overgebleven ingeschrevenen gesprekken plaatsgevonden over de vraag hoe Gideonweg 9 (weer) de oorspronkelijke beoogde woon-

/werklocatie zou kunnen worden. Aansluitend daarop vindt de vervolgaanpak plaats. Overleg en samenwerking tussen bewoners, Bureau Woonwagenzaken, politie, Milieudienst, energiebedrijf, dienst SoZaWe en andere betrokkenen verlopen constructief. Zie ook verderop in deze voortgangsrapportage: handhaving bouwen en wonen.

Hoendiep

De stichting Hoendiep huurt sinds 2000 een perceel grond aan het Hoendiep van de gemeente. Aanleiding daartoe vormde de ontruiming van het Enceha-terrein aan de Van Heemskerkstraat /De Ruyterlaan.

Het terrein is verkaveld in 15 standplaatsen; op sommige daarvan staan meerdere wagens. Iedere standplaats heeft een eigen aansluiting op nutsvoorzieningen, electriciteit, riool en water. Er is één gemeenschappelijke unit geplaatst met wasmachine- en douchevoorziening.

De vestiging werd destijds mogelijk gemaakt door een tijdelijke bestemmingsplanvoorziening die in oktober 2005 afliep.

Wij hebben met betrokkenen (bewoners, provincie, suikerindustrie) ons voornemen in overleg genomen om overeenkomstig de wens van de raad voortzetting van het huidige gebruik van de locatie mogelijk te maken middels aanpassing van het bestemmingsplan.

Aanvankelijk leek met name de geluidsbelasting een fors probleem op te leveren. Uiteindelijk bleek echter toch aan alle randvoorwaarden betreffende milieuwetgeving voldaan te kunnen worden. Aan een raadsvoorstel tot bestemmingsplanwijziging wordt nu gewerkt. Met de bewonersorganisatie Hoendiep wordt daarover overlegd en dat geldt ook voor de vraag hoe met regelgeving inzake bouwen en wonen omgegaan moet worden. Zie verderop in deze voortgangsrapportage: Handhaving, regelgeving bouwen en wonen.

Voor het Hoendiep-terrein geldt dat er geen sprake is van onaanvaardbare risico's wat brandveiligheid betreft.

Helperwestsingel en Gdanskweg

Het woonwagenterrein aan de Helperwestsingel is tot nu toe bestemd voor woonwagens en pakwagens van kermisexploitanten. Datzelfde geldt voor de locatie Gdanskweg.

Helperwestsingel

De locatie Helperwestsingel was door de jaren heen ernstig verpauperd. Vakken en nutsvoorzieningen voldeden niet meer, huurders lieten wrakken en ander afval onopgeruimd, de steeds grotere attractie- en pakwagens veroorzaakten parkeerchaos op en rond het terrein; normalisering is nodig wat betreft regelgeving op het gebied van bouwen en wonen (inclusief brandveiligheid).

Juni 2002 is de raad naar aanleiding van vragen van de D'66-fractie op de hoogte gesteld van de gemeentelijke inzet.

Wrakken worden geruimd, onderhoud en beheer genormaliseerd. Met huurders met grote wagens en de daarmee samenhangende stallings- en parkeerproblemen werd overleg gestart over vestiging elders. Het aanzien van en de leefbaarheid op de locatie ontwikkelde zich sindsdien in positieve zin, dat geldt ook voor de relatie tussen stadsbestuur en bewoners.

Inzet was tot zo'n 1,5 jaar geleden de verhuizing van twee of drie kermisexploitanten naar elders en zo ruimte te maken voor een ingrijpende herstructurering van de locatie. Contacten met woningcorporatie In leidden echter tot nog een andere optie, waarbij de bewoners van de huidige locatie zouden kunnen verhuizen naar een nieuwe woning of standplaats aan de andere kant van de Helperwestsingel (grenzend aan de Van Schendelstraat). De huidige locatie zou dan betrokken kunnen worden bij de verdere planontwikkeling langs het Helperdiep. Die optie wordt op dit moment onderzocht. Als dat onderzoek positief uitvalt wordt nader overlegd met alle betrokkenen.

Gdanskweg

Het terrein Gdanskweg is in 1990 ingericht als terrein voor woon- en pakwagens voor kermisexploitanten, om de druk op het terrein Helperwestsingel te verminderen. Problemen ontstonden met de vestiging van een grondoverslagbedrijf van Van der Wiel naast de locatie. Dat veroorzaakte overlast van verstuiving, lawaai en stank.

Aanvankelijk werd geconcludeerd dat beide functies zich niet naast elkaar verdragen. Dat leidde tot een poging om de huurders van de standplaatsen naar elders te verhuizen. Dat bleek uiteindelijk niet haalbaar; ook de huurders zelf bleken weinig animo te hebben om naar elders te verkassen, ondanks een tegemoetkoming in de verhuiskosten. Die regeling is overigens al geruime tijd niet meer van kracht. Drie huurders maakten er gebruik van.

Wat later zette de gemeente in op een "uitsterfconstructie" door leegkomende standplaatsen niet opnieuw te verhuren. Ook dat bleek niet realistisch: de locatie dreigde gedurende een lange reeks van jaren een menging te blijven van gebruikte en niet-gebruikte vakken met alle exploitatie- en beheerproblemen van dien.

Inmiddels is de overlast door verstuiving, lawaai en stank beduidend afgenomen. Huurders hebben niet of nauwelijks de neiging te verhuizen naar elders; voor de locatie is bovendien een wachtlijst.

Tot nader orde wordt doorgedaan met verdere normalisering van gebruik en beheer. Op dit moment wordt gewerkt aan de actualisering van het bestemmingsplan Euvelgunne waar de Gdanskweg onder valt. Zodra dat afgerond is wordt normalisering ingezet wat betreft bouwen en wonen zoals dat eerder al gebeurde op de locaties Zuiderweg, Leegeweg, Peizerweg naast De Kring en de drie locaties in Beijum.

Drie locaties Beijum

In Beijum zijn in 1980 drie kleine woonwagenlocaties aangelegd: Wibenaheerd (3 plaatsen; eigen wagens), Nijensteinheerd (5 standplaatsen, 2 gemeentelijke huurwagens, 2 eigen wagens) en Froukemaheerd (4 standplaatsen, 1 gemeentelijke huurwagen, 3 eigen wagens). Ze dienden een bijdrage te leveren aan de vermindering van het tekort aan standplaatsen in de regio.

Vooraf de op De Kring georiënteerde ingeschrevenen bleken er geen enkele belangstelling voor te hebben.

Gebruik en beheer op de locaties worden momenteel verder genormaliseerd. Inmiddels zijn de 5 gemeentelijke huurwagens in eigendom overgedragen aan de huurders. Het betrof in alle gevallen oudere wagens, waarbij de eigendomsoverdracht zowel in het belang van de gemeente als van de huurder is. De normalisering van de drie locaties wat de regelgeving voor

bouwen en wonen betreft, is nu ook afgerond. Wat nog resteert is de exacte inmeting van de standplaatsen en aanpassing van de daarbij passende huren.

De Kring, Zuiderweg, Leegeweg

April 2003 is in een vertrouwelijke raadscommissievergadering uitgebreid stilgestaan bij de verdere aanpak van een aantal problemen op en rond het voormalig regionaal woonwagencentrum De Kring aan de Peizerweg. Bezorgdheid over de situatie met betrekking tot De Kring was destijds de belangrijkste aanleiding voor de oprichting van het Gemeentelijk Bureau Woonwagenzaken, september 2001.

Aan de hand van een voortgangsrapportage is april 2003 in de raadscommissie openhartig gesproken over signaleringen, analyses en planontwikkeling en planuitvoering wat betreft De Kring in het bijzonder en het woonwagenmilieu in Hoogkerk e.o. in het algemeen.

Bezorgdheid was er over de relatie met de overheid, het gebruik van sociale voorzieningen, openbare orde en veiligheid, de leerplichthandhaving, de participatie op de arbeidsmarkt, de situatie rond regelgeving wat bouwen en wonen betreft en de sociaal-maatschappelijke positie van het woonwagenmilieu als geheel.

Unaniem werd destijds in de raadscommissievergadering geconstateerd dat de ontwikkelingen op elk van deze aspecten hoopvol waren.

Die ontwikkeling heeft zich sindsdien doorgezet: een sluitende leerplichthandhaving, het onderwijsperspectief van leerlingen groeide, wat openbare orde betreft is de situatie volstrekt genormaliseerd, de afhankelijkheid van sociale voorzieningen blijft dalen, de positie op de arbeidsmarkt verbetert, jongeren van De Kring participeren in werkgroepen en activiteiten in met name Hoogkerk e.o., er is sprake van goede samenwerking tussen bewoners, gemeente en andere betrokkenen bij de verdere afwikkeling en uitvoering van een samenhangend beleid; de propaangastanks zijn verwijderd en ook wat (ver)bouwactiviteiten en wonen betreft is de normalisering goed op gang gekomen.

April 2003 was er in de raadscommissie ook brede instemming met de toen voorliggende voorstellen om de situatie met betrekking tot bouwen en wonen te verbeteren: de voorstellen tot toevoeging van nieuwbouw aan De Kring en de verdere normalisering van de situatie op De Kring. Voor die normalisering ontvingen wij van het rijk eerder een ISV-doeluitkering van bijna een miljoen euro, onder voorwaarde dat die normalisering naar behoren uitgevoerd wordt.

Na de raadscommissievergadering van april 2003 is samen met het bewonerscomité De Kring een woonwenseninventarisatie uitgevoerd. Op basis van die uitkomsten is samen met woningbouwcorporatie Woonstade en het bewonerscomité De Kring een stedenbouwkundig plan ontwikkeld dat voorzag in de toevoeging van 8 nieuwe woonwagenstandplaatsen en 29 woningen en de afronding van de normalisering van De Kring daarna. Daaraan voorafgaand is begonnen met vermelde aanpak van een aantal bijzondere risico's op met name het gebied van de brandveiligheid: verwijdering van een aantal (fles- en tank)gasinstallaties en bereikbaarheid van bluswatervoorzieningen en er wordt ook samen met het bewonerscomité gewerkt aan verdere optimalisering van inzet van bewoners bij het voorkomen en bestrijden van brand.

De Vereniging Wijkopbouw Hoogkerk en daarmee de bewonerscommissie Buitenhof werden in een vroegtijdig stadium op de hoogte gesteld en gehouden van de vernieuwingsplannen voor De Kring. Vooral onder de bewoners van de westrand van Buitenhof leefden gemengde gevoelens over de plannen voor nieuwbouw op de beoogde locatie, voor hun achterdeur. Een aantal van de betreffende bewoners zijn een actieve inbreng gaan leveren om tot een ook voor hen zo aanvaardbaar mogelijke invulling van de locatie te komen. Het wijkvernieuwingsplan De Kring is voorjaar 2005 vastgesteld.

Voorjaar 2007 werden de 29 nieuwbouwwoningen opgeleverd, medio 2007 volgden 8 nieuwe woonwagendstandplaatsen en kon het woonrijp maken van de uitbreidingslocatie afgerond worden. De toewijzing van de woningen en standplaatsen is praktisch probleemloos verlopen. Het overgrote deel van de illegale bewoning op De Kring is opgelost, normalisering van nog relevantie gevallen is in procedure. De wachtlijstproblematiek is tot normale (woningmarkt)proporties teruggebracht. Een 10-tal huishoudens zijn naar wijken elders in de gemeente en daar buiten verhuisd.

De gerealiseerde huurwoningen vallen binnen de normen voor sociale verhuur en zijn levensloopbestendig, Woningen konden ook gekocht worden, maar alleen binnen de hoofddoelstellingen: oplossing van de huisvestingsknelpunten op en rond De Kring. Uiteindelijk zijn twee van de nieuwe woningen door doelgroepen gekocht.

Door de verplaatsing van wagens naar de nieuwe standplaatsen op de uitbreidingslocatie is op De Kring ruimte ontstaan voor de realisering van een aantal nieuwe woningen en/of standplaatsen. Alle betrokkenen kiezen voor toevoeging van 6 woningen die opnieuw door Woonstade gebouwd en verhuurd zullen worden. De gemeente verhuurt op De Kring nog 72 standplaatsen. Daarvan zijn inmiddels 40 genormaliseerd wat regelgeving voor bouwen en wonen betreft; aan de normalisering van de overige standplaatsen wordt in overleg met het ministerie van VROM gewerkt. Ongeveer de helft van de standplaatsen moeten opnieuw ingemeten worden en van aangepaste huurprijzen worden voorzien. Het drinkwater op De Kring wordt door de gemeente nog steeds op een centrale meter afgerekend; de bedoeling is om dat te individualiseren. In de standplaatshuur is nu een bedrag opgenomen voor waterverbruik. De gemeente verhuurt op De Kring nog 10 betrekkelijke nieuwe huurwagend, Alle andere wagens zijn inmiddels in eigendom aan de bewoners overgedragen zoals dat eerder in Beijum gebeurde.

Aan de Zuiderweg zijn in 2004 8 van de 9 wagens vervangen door sociale huurwoningen van Woonstade. De laatste wagen op deze locatie blijft tot nader orde staan op de in eigendom van Woonstade zijnde staanplaats. Op de Zuiderweglocatie beheert de gemeente nu alleen nog de openbare ruimte.

Aan de Leegeweg verhuurt de gemeente nog 8 huurwagend. Zoals bekend worden de standplaatsen op de Leegeweg verhuurd door Woonstade.

Op alle bouwwerken op beide locaties is inmiddels een bouwvergunning verleend; periodiek vinden inspecties plaats.

Opleiding, werk, inkomen

Met de dienst SoZaWe zijn afspraken gemaakt om binnen de reguliere dienstmiddelen passende inzet te blijven leveren wat de sociale voorzieningen betreft; dat geldt ook voor de dienst OCSW aangaande leerplighthandhaving.

Vergelijkende jaarcijfers wat WWB-uitkeringen betreft:

Uitkeringspercentages eind 2007

Personen en percentages eind 2007

	Bewoners	Uitkering	Per leeftijdscategorie
18 t/m 22	30	7	23,33%
23 t/m 44	145	66	45,52%
45 t/m 64	91	49	53,86%
Totaal	266	122	45,86%

Ter vergelijk met de Gemeente Groningen eind 2007

	Bewoners	Uitkering	Per leeftijdscategorie
18 t/m 22	25.716	285	1,11%
23 t/m 44	68.546	4.637	6,76%
45 t/m 64	39.816	4.213	10,58%
Totaal	134.078	9.135	6,81%

Ter vergelijk met eind 2006

	Bewoners	Uitkering	Per leeftijdscategorie
18 t/m 22	25	6	24,00%
23 t/m 44	178	84	47,19%
45 t/m 64	38	24	63,16%
Totaal	241	114	47,30%

Ter vergelijk met eind 2005

	Bewoners	Uitkering	Per leeftijdscategorie
18 t/m 22	29	13	44,83%
23 t/m 44	181	97	53,59%
45 t/m 64	40	21	52,50%
Totaal	250	131	52,40%

Eind 2004 was het uitkeringspercentage over het totaal 67%.

De terugloop van het uitkeringspercentage over het totaal is mede gestagneerd door de uitbreiding van De Kring en de oververtegenwoordiging van nieuwkomers met een uitkering. Al met al is het uitkeringspercentage het afgelopen 3 jaar met een derde gedaald en de drie jaar daarvoor was dat ook al het geval. Afgezet tegen de stedelijke cijfers zijn de cijfers natuurlijk nog steeds hoog en is er alle aanleiding daar extra aandacht aan te blijven schenken.

Belangrijk is wat dat betreft ook de blijvende belangstelling voor de alfabetiseringscursussen van het Alfacollege in De Strinke en de verhoudingsgewijs grote en trouwe deelname aan opstartactiviteiten op het Alfacollege zelf.

Onderwijs

Zoals bekend is de leerplichthandhaving al een aantal jaren sluitend. Vanaf de start van Bureau Woonwagenzaken zijn aan obs De Ploeg (waar structureel ruim 50 leerlingen afkomstig zijn uit het woonwagenmilieu) additionele middelen verstrekt uit het budget voor woonwagenzaken. De school heeft in haar schoolplan vastgelegd op welke wijze zij de participatie van met name ook leerlingen en ouders uit het woonwagenmilieu wil bevorderen.

De resultaten zijn wat dat betreft hoopvol: alle basisschoolleerlingen voldoen aan de leerplicht, de nevenstroom van leerlingen die jarenlang geen school bezochten, verloopt goed, de ouderbetrokkenheid ontwikkelt zich gunstig, deelname van kinderen aan de voorschoolse opvang neemt toe; vroegere “wij/zij-verhoudingen” doen zich steeds minder voor op en rond de school. De school heeft voor het eind schooljaar 2006-2007 nader onderzoek verricht naar de ontwikkelingen betreffende de onderwijsparticipatie.

De Ploeg ontvangt sinds 2003 extra middelen voor het onderwijs aan kinderen uit het woonwagenvmilieu Hoogkerk e.o. vanwege de bijzondere problemen waar de school mee te maken heeft, wat deze kinderen betrof; hoog en frequent verzuim, gedrags-, taal-, leer- en cultuurproblematiek, veel verwijzingen naar het speciaal onderwijs, problemen met ouderbetrokkenheid. Omdat de school net buiten de normen voor kansenbeleidmiddelen viel, werden extra middelen beschikbaar gesteld in het kader van de projectmatige aanpak De Kring vanuit het budget van Bureau Woonwagenvzaken. Dat geld werd ingezet voor betere spreiding van de doelgroepleerlingen over de klassen, intensiever overleg en samenwerking met andere bij de doelgroep betrokken instellingen en organisatie, intensieve individuele leerlingbegeleiding, specifieke bijscholing van leerkrachten, intensivering van oudercontacten. Inmiddels zijn de laatste jaren belangrijke resultaten geboekt: een sluitende leerplichthandhaving, betere leerresultaten, betere integratie binnen de schoolgemeenschap, minder ziekteverzuim onder leerkrachten, minder verwijzingen naar speciaal onderwijs, alle leerlingen stromen uit naar het voortgezet onderwijs.

Alle doelgroepleerlingen worden intensief gevolgd. De uitkomsten daarvan tonen aan dat er bij de genoemde vorderingen toch nog sprake is van beduidende achterstanden: het geoorloofd verzuim is een gemiddelde van 9,2 dagen binnen de norm, maar hoger dan de 3,6 van de overige schoolpopulatie; op sociale kontakten, gedrag, concentratie werkhouding, leer-, reken- en spellingstoetsen en ouderparticipatie is bij gemiddeld 30% van de leerlingen sprake van problemen, voor de overige schoolpopulatie is dat bij 10-15% van de leerlingen het geval. Doorstroming naar het VO betreft bijna uitsluitend doorstroming naar het VMBO.

Verder spelen wat de beoogde samenhangende aanpak op het gebied van onderwijs, scholing en edukatie betreft nog een tweetal projecten een belangrijke rol:

- de alfabetiseringscursussen voor volwassenen, gegeven door het Alfacollega en gefinancierd vanuit SOZAWE, waaraan zo'n 30 personen een dagdeel per week deelnemen;
- het projekt OWWZ vanuit de dienst OCSW ter stimulering en ondersteuning van onderwijs- en arbeidsmarkttrajecten voor de leeftijdsgroepen tot 23 jaar, incl. de voorschoolse periode.

We willen in elk geval ook voor de schoolseizoenen 2008-2009 en 2009-2010 de additionele bijdrge van € .80.000 voortzetten (te dekken uit de nog beschikbaar zijnde structuurplanmiddelen van Bureau Woonwagenvzaken) voor de periode daarna komen we in de loop van 2009 met een vervolgvorstel.

Handhaving regelgeving bouwen en wonen

Bij de start van Bureau Woonwagenvzaken in 2001 was de handhaving wat betreft regelgeving op het gebied van bouwen en wonen een belangrijk aandachtspunt. Binnen het woonwagenvmilieu was illegaal bouwen en wonen eerder regel dan uitzondering en van handhaving kwam weinig of niets terecht, terwijl het veelal bij de gemeente in beheer zijnde locaties betrof. Sterker nog: ook de gemeente zelf plaatste meermalen eigen huurwagenvs zonder bouwvergunning.

Vanaf 2001 is er wat dat betreft al flink wat veranderd: de locaties Zuiderweg, Leegeweg en Beijum zijn inmiddels volledig gerealiseerd, evenals de doelgroepwoningen aan de Peizerweg naast De Kring.

Dat geldt inmiddels ook voor 40 van de 72 standplaatsen op De Kring en aan de overige 32 plaatsen wordt in overleg met VROM gewerkt. Voor het overgrote deel daarvan zal dat geen problemen opleveren. In enkele gevallen gaat het echter om bewoning van reiscaravans waarbij nog niet duidelijk is of en hoe legalisering mogelijk is. Normalisering van de locatie Gdanskweg wordt waarschijnlijk nog dit jaar in gang gezet. Wat de Helperwestsingel betreft wordt afgewacht welke variant van aanpak voor deze locatie de voorkeur moet krijgen (zie “Helperwestsingel”, eerder in deze voortgangsrapportage); met de locatie Helperzoom wachten we tot het nieuwe bestemmingsplan bekrachtigd is.

Al met al zijn op dit moment de nomadenkampen Hoendiep, Peizerweg en Gideonweg 9 en de “kraaklocatie” Eemskanaal wz/Balkgat het lastigst wat handhaving van regelgeving voor bouwen en wonen betreft. De vier locaties zijn wel getoetst op brand- en constructieveiligheid (die toetst wordt minimaal jaarlijks herhaald en in dat verband zijn ook goede afspraken met de bewoners gemaakt), maar de verdere normalisering is nog onderwerp van nader overleg waarbij ook (opnieuw) het ministerie van VROM is betrokken.

Organisatie

Wij menen dat de keuze van destijds om een gemeentelijk Bureau Woonwagenzaken in het leven te roepen tot nu toe goed heeft uitgepakt. Het bureau verzorgt exploitatie en beheer van alle gemeentelijke woonwagenvoorzieningen, bevordert de ontwikkeling en uitvoering van een samenhangend beleid wat woonwagens, verwante woonvormen en de bewoners daarvan betreft, en voert tevens de projectleiding over noodzakelijke normaliserings- en vernieuwingsprojecten. De personeels- en overige organisatiekosten van Bureau Woonwagenzaken worden tot 01-08-2008 voor 60% gedekt binnen het budget wijkvernieuwing De Kring en voor 40% binnen de exploitatie van de gemeentelijke woonwagenvoorzieningen.

Bij Bureau Woonwagenzaken waren in het kader van de WIW-regeling aanvankelijk 2 additionele medewerkers van stichting Weerwerk gedetacheerd ten behoeve van het sociaal en fysiek beheer: 1 ten behoeve van algemene ondersteuning van de werkzaamheden van het bureau; de ander ten behoeve van fysiek beheer op de locaties De Kring, Zuiderweg en Leegeweg. De eerste heeft zoals bekend een projectaanstelling tot 01-08-08 in het kader van de wijkvernieuwing.

De tweede medewerker bleek zich uiteindelijk onvoldoende te herstellen van een al eerder plaatsgevonden ernstig ongeval om zijn werkzaamheden goed uit te kunnen voeren. Zijn detachering is beëindigd. In zijn plaats is vanaf 1 juli 2005 een vervanger middels een werkstage aan de slag gegaan bij Bureau Woonwagenzaken. In die periode is hij van veel waarde gebleken bij het wijkvernieuwingsproces en het reguliere onderhoud en beheer van de gemeentelijke woonwagenvoorzieningen. De dienst RO/EZ heeft ook hem daarop tot in eerste instantie 01-08-2008 een projectaanstelling gegeven, waarbij de kosten eveneens voor 60% uit het wijkvernieuwingsbudget gedekt worden en voor 40% uit de exploitatie van de gemeentelijke woonwagenvoorzieningen.

De inzet van het externe bureau Integra is per 1 juli 2005 volledig beëindigd.

Zoals hiervoor al aangegeven zijn wij met het ministerie van VROM opnieuw uitstel overeengekomen van de datum waarop de normalisering van De Kring voor de

eindverantwoording voorleggen bij het ministerie zoeken wij nog naar oplossingen voor de normalisering van een 10-tal woonsituaties. Hiervoor is ook aangegeven dat een aantal andere vraagstukken op en rond De Kring en de andere locaties de komende tijd nog veel aandacht vergen. Dat zal er mogelijk toe leiden dat de bovengenoemde twee projectaanstellingen nog een vervolg krijgen. De kosten daarvan zullen in dat geval gedekt worden binnen de exploitatie van onze woonwagbezittingen, zonedig aan te vullen uit de jaarlijkse voor woonwagzaken beschikbare concernbijdrage. Die concernbijdrage is vastgesteld op maximaal €.228.000,-- (prijspeil 2007). Inclusief de beide projectaanstellingen gaat het aan personeels- overige organisatiekosten van Bureau Woonwagzaken in totaal om €.235.000 op jaar basis. Ook eventuele wachtgeldvoorzieningen zijn uit de twee aangegeven budgetten te dekken.

Financiën

De Raad stelde in 2001, 2002 en 2003 in totaal €.1.348.000,-- beschikbaar voor de ontwikkeling en uitvoering van een samenhangend gemeentelijk woonwagbeleid. Ook in de eerdere voortgangsrapportages werd verslag gedaan van de besteding van die keuzenotagelden.

Per 01-01-2008 gaat het wat de keuzenotagelden betreft om de volgende tussenbalans:

Additioneel budget t.b.v. De Ploeg t.b.v. onderwijs aan woonwag- en zigeunerkinderen 2002-2003	€. 43.000
Voortzetting jeugdproject clubhuis De Strinke 2002-2003	30.000
Bijdrage aan OCSW t.b.v. intensiveren handhaving leerplicht 2003	13.500
Additioneel budget t.b.v. de neveninstroom zigeunerleerlingen De Ploeg 2002-2003	20.000
Bijdrage aan SoZaWe t.b.v. normalisering uitkeringsverstrekking 2003-2004	90.845
Bijdrage aan OCSW t.b.v. intensiveren handhaving leerplicht t/m 1-5-2004	13.500
Verlenging additioneel budget De Ploeg 2003-2004	63.000
Verbetering velden PKC'83	409.331
Verlenging additioneel budget De Ploeg 2004-2005	64.840
Bijdrage aan OCSW t.b.v. intensiveren handhaving leerplicht t/m 1-5-2005	7.500
Realisering sportplein en aanpak voormalig laslokaal De Kring	72.000
Overige	51.271
Ondersteuning arbeidsmarkttrajecten, normalisering locaties enz. 2001-2004	179.300
Verlenging additioneel budget OBS De Ploeg 2005-2006 + 2006-2007 + 2007-2008	210.000
Kosten legalisering bouwwerken locaties Beijum	<u>8.400</u>
Restant budget	€.250.813

In de jl. voortgangsrapportage Woonwagzaken (januari 2006) waren ook €.179.300 organisatiekosten 2001-2004 Bureau Woonwagzaken ten laste van dit budget gebracht. Ten onrechte: de gemeentebegroting voorziet in een jaarlijkse concernbijdrage van maximaal €.228.000 (prijspeil 2007) aan woonwagzaken. Daar zijn de betreffende organisatiekosten 2001-2004 mee verrekend. Het restantbudget Keuzenotamiddelen was dus hoger dan in de voortgangsrapportage 2006 stond aangegeven. Zoals al aangegeven

willen wij in elk geval ook voor de schoolseizoenen 2008-2009 en 2009-2010 de additionele bijdrage aan obs De Ploeg voortzetten en de daarvoor benodigde €.160.000 ten laste brengen van dit structuurplanbudget. Voor de periode daarna komen we in 2009 met een vervolgvorstel.

1. ISV doeluitkering normalisering De Kring; project wijkvernieuwing De Kring

Zoals bekend heeft het rijk destijds in het kader van de overdracht van De Kring aan de gemeente een ISV-doeluitkering beschikbaar gesteld van €.996.862,-- onder voorwaarde dat aan de regelgeving aangaande bouwen en wonen voldaan zou gaan worden. De realisering van het woningbouwproject "Onder de pannen" vormde destijds een eerste stap tot normalisering op en rond De Kring; het uiteindelijk tekort op dat project bedroeg €.181.000,--.

Najaar 2004 werden op de locatie Zuiderweg 8 sociale huurwoningen opgeleverd, ter vervanging van woonwagens aldaar. Ook dat zien wij als een essentieel onderdeel van de samenhangende aanpak op en rond De Kring gelet o.a. op de voorbeeldfunctie die van deze woningen uitgaat. In de kosten van het project is €.145.000,-- bijgedragen, incl. aanpassingen aan de openbare ruimte en afschrijving op de 3 gemeentelijke huurwagens die nog op deze locatie stonden.

Voor het project wijkvernieuwing De Kring is de exploitatiebegroting vastgesteld. De kosten zijn geraamd op €.4.504.000,-- incl. afdracht van €.266.000,-- aan het BTW compensatiefonds. De opbrengsten uit grondverkoop zijn geraamd op €.657.000,--. Kosten en opbrengsten resulteren in een exploitatietekort van €.3.847.000,--.

Het tekort is gedekt met de volgende bijdragen uit het ISV:

- ISV doeluitkering	€. 997.000,--
- ISV II 2005	- 1.450.000,--
- ISV II 2006	- <u>1.400.000,--</u>
Totale dekking	€.3.847.000,--

Daarbij is rekening gehouden met de hiervoor genoemde verdeelsleutel van de organisatiekosten van het Gemeentelijk Bureau Woonwagenzaken (GBW) tot 1 augustus 2008 en de bijdragen in de projecten "Onder de pannen" en Zuiderweg.

Per 01-01-2008 was op basis van de vastgestelde exploitatie wijkvernieuwing De Kring sprake van een batig saldo van €.477.000. Ten laste van dat saldo is een reservering gedaan van €.255.000 omdat er sprake van lijkt te zijn dat de rioleringswerken ten behoeve van de uitbreiding van De Kring onvolkomenheden vertonen.

Daar wordt nog nader onderzoek naar gedaan, maar vooralsnog is deze reservering noodzakelijk. Het dan nog resterende budget dient beschikbaar te blijven om tegenvallers bij de afronding van de wijkvernieuwing/normalisering De Kring op de kunnen vangen.

2. Exploitatie en beheer gemeentelijke woonwagenvoorzieningen

In 2005 leverden inkomsten en uitgaven op de gemeentelijke woonwagenvoorzieningen buiten doorberekening van de personeels- en overige organisatiekosten van Bureau Woonwagenzaken een batig saldo op van €.7.548; in 2006 was dat €.53.904.

In 2007 daalde dat positief saldo naar €.31.000, o.a. veroorzaakt door een reservering voor ozb-afdracht van €.22.500.

Voor 2008 verwachten wij groei van het positief resultaat door o.a.:

- wegvallen uitgaven locatie Zuiderweg €2.500
- vermindering rente- en afschrijvingslasten door afstoten van een aantal woonwagens in het kader van de wijkvernieuwing De Kring €20.000

Voor 2009 verwachten wij vervolgens verdere groei van het positief resultaat door:

- verdere normalisering €10.000
- normalisering toerekening gebruik nutsvoorzieningen €15.000

Zoals al eerder in deze voortgangsrapportage is aangegeven bedragen de jaarlijkse organisatiekosten (incl. loonkosten) van Bureau Woonwagenzaken momenteel €150.000 (vaste formatiekosten) plus €85.000 (ondersteuning op tijdelijke basis). Die lasten worden gedekt uit de jaarlijkse exploitatie van de gemeentelijke woonwagenbezittingen, zonodig aangevuld uit de binnen de gemeentebegroting jaarlijks beschikbare concernbijdrage van maximaal €228.000 (prijspeil 2007).

3. Overige budgetten

- 3.1. Voor de verdere aanpak van de problematiek op en rond de locatie Helperwestsingel is nog een provinciale subsidie van €40.000,- beschikbaar en een raadskrediet van €47.000,-. Van die budgetten resteert per 01-01-2006 nog €57.000,-. Beide budgetten worden ingezet voor de verdere aanpak van deze locatie.
- 3.2. Wij ontvingen van de provincie alsnog een al langer gereserveerd budget van €50.000 voor verdere verbetering van onze woonwagenvoorzieningen. De provincie koppelde destijds het beschikbaar stellen van dat bedrag aan realisering van een afdoende oplossing voor de twee woonwagens aan de Helperzoom (eerder: Verlengde Lodewijkstraat). Van dat budget is nog €46.678 beschikbaar en wordt ingezet voor verbeteringactiviteiten op diverse locaties.